

ЗАТВЕРДЖЕНО

рішення 19 сесії

Коростенської міської ради

VIII скликання

Від 22.12.2022р. № ____

Міський голова

_____ **Володимир МОСКАЛЕНКО**

**ПРОГРАМА
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ Й ФУНКЦІОНУВАННЯ
УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ДЕРЖАВНОЇ
В КОРОСТЕНСЬКІЙ МІСЬКІЙ ТЕРИТОРІАЛЬНІЙ ГРОМАДІ
НА 2023-2030 РОКИ**

м. Коростень 2022 рік

ПАСПОРТ
Програми забезпечення розвитку й функціонування
української мови як державної
в Коростенській міській територіальній громаді
на 2023-2030 роки

1.	Ініціатор Програми	Виконавчий комітет Коростенської міської ради
2.	Розробник Програми	Комунальна установа «Коростенський центр професійного розвитку педагогічних працівників Коростенської міської ради»
3.	Виконавці Програми	Виконавчий комітет Коростенської міської ради; заклади освіти й культури; комунальні установи й підприємства
4.	Підстава для розробки Програми	Розпорядження міського голови №152 від 28.06.2022 року «Про координацію роботи щодо створення додаткових можливостей для опанування державної мови жителями Коростенської міської територіальної громади та внутрішньо переміщеними особами»
5.	Мета Програми	Забезпечення конституційних гарантій і створення умов для всебічного розвитку і функціонування української мови як державної в усіх сферах суспільного життя Коростенської міської територіальної громади, сприяння опануванню нею та підвищення престижу використання, посилення її ролі в громаді як засобу зміцнення державної єдності, захисту національного мовно-культурного та мовно-інформаційного простору
6.	Термін реалізації Програми	2023-2030 роки
7.	Джерела фінансування Програми	Бюджет Коростенської міської територіальної громади та інші джерела, не заборонені законодавством

I. Склад проблеми та обґрунтування необхідності її розв'язання шляхом розроблення і виконання Програми

Мова – найважливіший засіб людського спілкування, визначальна ознака держави, безцінна й невичерпна скарбниця культурного надбання народу, вияв його національної самобутності. На фоні російської агресії проти українського народу питання належного функціонування державної мови, національної ідентичності набувають ключового значення, тому утвердження державності української мови – стратегічна мета України, реалізація якої забезпечить зміцнення культурно-духовних основ українського народу.

У Коростенській міській територіальній громаді існує потреба в активізації роботи щодо забезпечення належного використання державної мови в різних сферах життя: освіті, культурі, спорті та туризмі, рекламі, засобах масової інформації тощо. Необхідно докласти зусиль для розширення меж функціонування української мови, забезпечення її усебічного розвитку як консолідуючої сили громадянського суспільства. Отже, реалізація ефективної мовної політики є пріоритетним завданням місцевого самоврядування.

Програма спрямована на популяризацію української мови та культури, формування національної свідомості через найширший спектр культурних, освітніх та інформаційних заходів; визначає основні напрямки, пріоритети, завдання розвитку української мови на 2023-2030 роки, конкретизує механізми, основні заходи реалізації, терміни, прогнозовані результати та обсяги фінансового забезпечення виконання Програми.

II. Мета і завдання Програми

Метою Програми є забезпечення конституційних гарантій і створення умов для всебічного розвитку і функціонування української мови як державної в усіх сферах суспільного життя Коростенської міської територіальної громади, сприяння опануванню нею та підвищення престижу використання, посилення її ролі в громаді як засобу зміцнення державної єдності, захисту національного мовно-культурного та мовно-інформаційного простору.

Основними завданнями Програми є:

- зміцнення статусу української мови як державної;
- забезпечення використання української мови в усіх сферах життя громади;
- посилення функції державної мови, як об'єднуючого і консолідуючого чинника в громаді, засобу зміцнення державної єдності України;
- створення необхідних умов для розвитку, утвердження та популяризації української мови, набуття нею рис престижності, перспективності та авторитетності;
- визначення та здійснення заходів для стимулювання вивчення української мови жителями громади та внутрішньо переміщеними особами;

- сприяння поширенню україномовного контенту, що пропагує кращі досягнення української культури, знання української мови, історії та її видатних діячів.

III. Очікувані результати

Виконання Програми забезпечить:

- зміцнення статусу української мови як державної;
- розвиток комунікативного потенціалу української мови та підвищення рівня мовної культури населення громади;
- зростання частки громадян, які використовують українську мову в побуті;
- зміцнення позицій української мови в культурно-інформаційному просторі громади;
- забезпечення дотримання прав мешканців громади на отримання інформації та послуг державною мовою;
- зростання частки культурного продукту, виконаного українською мовою

IV. Шляхи і засоби реалізації Програми

Розв'язання проблем Програми можливе шляхом:

- реалізації державної політики, як пріоритетного засобу розвитку української мови на території Коростенської міської територіальної громади;
- здійснення системи заходів щодо популяризації української мови.

V. Строки виконання Програми

Виконання заходів Програми здійснюється протягом 2023 – 2030 років.

VI. Ресурсне забезпечення Програми

Фінансування Програми здійснюється відповідно до законодавства України за рахунок коштів бюджету Коростенської міської територіальної громади з урахуванням реальних можливостей та в межах наявних фінансових ресурсів, передбачених на відповідний рік, а також інших джерел, не заборонених чинним законодавством.

ВІІ. Основні заходи
Програми забезпечення розвитку й функціонування української мови як державної
в Коростенській міській територіальній громаді на 2023-2030 роки

№	Завдання	Заходи	Строки виконання	Виконавці	Орієнтовні обсяги фінансування /тис.грн/								Очікувані результати
					2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	
1	Реалізація державної мовної політики	1.1 Проведення моніторингу функціонування української мови в різних сферах життя Коростенської МТГ	2023 2025 2027 2030	Відділ інформаційно-консультативного забезпечення ВК КМР	-	-	-	-	-	-	-	-	Зміцнення статусу української мови як державної; забезпечення використання української мови в усіх сферах життя громади; посилення функції державної мови, як об'єднуючого і консолідуючого чинника в громаді, засобу зміцнення
		1.2 Дотримання мовного законодавства в роботі виконавчих органів, підприємств, установ й організацій Коростенської МТГ	Постійно	Режимно-секретна та кадрова служба ВК КМР	-	-	-	-	-	-	-	-	
		1.3 Підвищення кваліфікації державних службовців та посадових осіб органів місцевого самоврядування в частині володіння українською мовою	2023-2030	Режимно-секретна та кадрова служба ВК КМР	-	-	-	-	-	-	-	-	
		1.4 Забезпечення функціонування курсів з підвищення рівня знань та опанування української мови	За потребою	КУ «Коростенський ЦПРПП КМР»	-	-	-	-	-	-	-	-	
		1.5 Організація культурно-	Постійно	Відділ культури і	-	-	-	-	-	-	-	-	

		просвітницьких заходів бібліотеками, клубними закладами до Дня української писемності та мови, Міжнародного дня рідної мови, визначних та пам'ятних дат; заходів з популяризації творчості українських письменників		туризму ВК КМР									державної єдності України; забезпечення дотримання прав мешканців громади на отримання інформації та послуг державною мовою
		1.6 Реалізація мовної політики в діяльності місцевих ЗМІ	Постійно	Відділ інформаційно-консультативного забезпечення ВК КМР, КП КМР «ТО «Коростень-медіа»»	-	-	-	-	-	-	-	-	
		1.7 Забезпечення контролю за дотриманням мовного режиму в освітньому процесі закладів освіти	Постійно	Відділ освіти ВК КМР	-	-	-	-	-	-	-	-	
		1.8 Забезпечення контролю за мовним оформленням зовнішньої реклами, використанням іншомовних рекламних вивісок	Постійно	Відділ архітектури й містобудування	-	-	-	-	-	-	-	-	
		1.9 Забезпечення виконання вимог нормативно-правових актів щодо	Постійно	Відділ культури і туризму ВК КМР, Відділ освіти	-	-	-	-	-	-	-	-	

		функціонування державної мови під час проведення масових культурно-мистецьких, туристичних, спортивних, освітніх та молодіжних заходів		БК КМР, Відділ молоді і спорту БК КМР									
		1.10 Забезпечення права громадян на отримання медичного обслуговування державною мовою	Постійно	Відділ охорони здоров'я БК КМР	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.	Рівний доступ до якісної мовно-літературної освіти дітей та учнівської молоді	2.1 Забезпечення підвищення кваліфікації вчителів української мови й літератури закладів загальної середньої освіти	Щорічно	КУ «Коростенський ЦПРПП КМР»	-	-	-	-	-	-	-	-	Створення необхідних умов для розвитку, утвердження та популяризації української мови, набуття нею рис престижності, перспективності та авторитетності; забезпечення рівного доступу до якісної мовно-
		2.2 Впровадження в закладах освіти компетентісно орієнтованого підходу, сучасних педагогічних технологій, форм та методів викладання української мови й літератури	Постійно	Відділ освіти БК КМР, КУ «Коростенський ЦПРПП КМР»	-	-	-	-	-	-	-	-	
		2.3 Забезпечення ефективної діяльності професійної спільноти вчителів української мови та літератури	Постійно	КУ «Коростенський ЦПРПП КМР»	-	-	-	-	-	-	-	-	
		2.4 Проведення семінарів,	Щорічно	КУ	-	-	-	-	-	-	-	-	

		практикумів, майстер-класів з питань підвищення якості викладання української мови		«Коростенський ЦПРПП КМР»									літературної освіти дітей та учнівської молоді
		2.5 Сприяння участі вчителів у Всеукраїнському конкурсі «Вчитель року» в номінації «Українська мова й література»	Відповідно до графіка МОН України	Відділ освіти ВК КМР, КУ «Коростенський ЦПРПП КМР»	-	-	-	-	-	-	-	-	
		2.6 Популяризація й пропагування кращого досвіду викладання української мови й літератури шляхом участі вчителів у заході «Сучасна освіта»	Щорічно	КУ «Коростенський ЦПРПП КМР»	-	-	-	-	-	-	-	-	
		2.7 Розширення мережі мовно-літературних гуртків, студій в закладах дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти		Відділ освіти ВК КМР КУ «Центр дитячої та юнацької творчості» КМР	-	-	-	-	-	-	-	-	
		2.8 Організація роботи міжшкільного факультативу з української мови	Щорічно	Відділ освіти ВК КМР	-	-	-	-	-	-	-	-	
		2.9 Забезпечення участі учнівської молоді в мовних інтелектуальних конкурсах та змаганнях:	Щорічно	Відділ освіти ВК КМР, КУ	-	-	-	-	-	-	-	-	

		- Всеукраїнській олімпіаді з української мови й літератури; - Міжнародному конкурсі з української мови ім. П.Яцика; - Міжнародному мовно-літературному конкурсі учнівської та студентської молоді		«Коростенський ЦПРПП»									
		2.10 Організація та проведення літературних свят, конкурсів, в т.ч. «Література чистого повітря», «Просто на Покрову», журналістський WORKOUT «Дзеркало душі»	Щорічно	Відділ освіти ВК КМР, Відділ культури і туризму ВК КМР	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		2.11 Забезпечення проведення тижнів української мови й літератури, зустрічей з письменниками, тематичних виставок та ін. в закладах освіти	Щорічно	Відділ освіти ВК КМР, КУ «Коростенський ЦПРПП КМР»	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		2.12 Залучення обдарованої молоді до творчо-пошукової і науково-дослідницької роботи з української мови і літератури	Постійно	Відділ освіти ВК КМР	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		2.13 Забезпечення участі	Щорічно	Відділ освіти	-	-	-	-	-	-	-	-	-

		учнівської молоді в роботі МАН (наукове відділення літературознавства, фольклористики та мистецтвознавства)		БК КМР									
		2.14 Проведення у закладах освіти «Всеукраїнського радіодиктанту національної єдності» до Дня української писемності і мови	Щорічно	Відділ освіти БК КМР	-	-	-	-	-	-	-		
		2.15 Упровадження норм нової редакції Українського правопису (2019р.) в освітньому процесі	До 2024р.	Відділ освіти БК КМР	-	-	-	-	-	-	-		
		2.16 Створення україномовного розвиваючого простору для дітей з особливими освітніми потребами в КУ «Коростенський ІРЦ» КМР	Постійно	КУ «Коростенський ІРЦ» КМР	-	-	-	-	-	-	-		
		2.17 Підвищення рівня мовно-літературної освіти для дітей з особливими освітніми потребами в закладах освіти	Постійно	Відділ освіти БК КМР	-	-	-	-	-	-	-		
3	Розвиток української мови	3.1 Дотримання мовного законодавства при проведенні конкурсів	Постійно	Режимно-секретна та кадрова служба БК КМР	-	-	-	-	-	-	-	-	Зміцнення позицій української

засобами формування цілісного національно-інформаційно-культурного простору	щодо вступу на службу до органів місцевого самоврядування, зайняття вакантних посад керівників підприємств, установ, організацій												мови в культурно-інформаційному просторі громади; утвердження статусу української мови як державної; розвиток комунікативного потенціалу української мови та підвищення рівня мовної культури населення громади
	3.2 Запровадження тематичних ефірів на радіо й телебаченні, рубрик в газетах	Постійно	КП КМР «ТО «Коростень-медіа»»	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	Широке висвітлення ходу реалізації міської Програми розвитку і функціонування української мови в засобах масової інформації, на офіційному сайті та сторінках Коростенської міської ради в соціальних мережах	Постійно	Відділ інформаційно-консультативного забезпечення ВК КМР, КП КМР «ТО «Коростень-медіа»»	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	3.3 Організація та проведення освітніх та культурних заходів, націлених на піднесення престижу української мови	Постійно	Відділ освіти ВК КМР, Відділ культури і туризму ВК КМР	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	3.4 Підтримка громадських ініціатив щодо створення українського інформаційно-культурного простору	Постійно	Відділ культури і туризму ВК КМР	-	-	-	-	-	-	-	-	-	

		3.5 Поповнення фондів шкільних бібліотек та бібліотек громади україномовною літературою: словниками, довідниками, фаховою періодикою, підручниками, науковою та художньою літературою	Постійно	Відділ освіти ВК КМР, Відділ культури і туризму ВК КМР	-	-	-	-	-	-	-	-	
4	Популяризація української мови засобами традиційного національного мистецтва, народних звичаїв та обрядів	4.1 Організація та проведення культурно – мистецьких заходів, пов’язаних із святкуванням та вшануванням народних звичаїв та обрядів, в т.ч. <i>«Україна колядує, колядує вся земля!», «Зірка пливе – до свята веде!», «У сяйві Купальських зір!» тощо</i>	Щорічно	Відділ культури і туризму ВК КМР	-	-	-	-	-	-	-	-	Популяризація української мови, зміцнення позицій української мови в культурно-інформаційному просторі громади; зростання частки культурного продукту, виконаного українською мовою
		4.2 Організація, проведення та участь у фестивалях народної творчості, в т.ч. регіональних, обласних, всеукраїнських	Щорічно	Відділ культури і туризму ВК КМР КУ «Центр дитячої та юнацької творчості» КМР	-	-	-	-	-	-	-	-	
		4.3 Розвиток й популяризація театрального мистецтва	Постійно	Відділ культури і туризму ВК КМР	-	-	-	-	-	-	-	-	
		4.4 Розвиток мережі	Постійно	Відділ освіти	-	-	-	-	-	-	-	-	

	українознавчих, народознавчих музейних кімнат та куточків у закладах освіти та культури		ВК КМР, Відділ культури і туризму ВК КМР										
	4.5 Популяризація сучасного кіномистецтва	Постійно	Відділ культури і туризму ВК КМР	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	4.6 Розширення мережі народознавчих та українознавчих гуртків позашкільної освіти	2023-2030	КУ «Центр дитячої та юнацької творчості» КМР	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	4.7 Популяризація народної творчості в рамках проведення творчих звітів аматорських колективів громади, оглядів-конкурсів художньої самодіяльності «З любов'ю вічною до тебе, Україно!» «І в квітучім, барвистім українському вінку процвітай, древлянський наш краю!», «Дух народу в колір заплетем, проростем і піснею, і цвітом»	Щорічно	Відділ культури і туризму ВК КМР	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	4.8 Підтримка громадських ініціатив, спрямованих на	Постійно	Відділ освіти ВК КМР, Відділ культури і	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

		популяризацію української мови		туризму ВК КМР										

Секретар міської ради

Олександр ОЛЕКСІЙЧУК

